

ÉRTÉKELÉSI SZABÁLYZAT

A kihirdetés napja 2008. február 01.

.....
Igazgató

Az értékelésről általában

A 2000.évi C törvény, ill. a költségvetés alapján gazdálkodó szervekre vonatkozó 249/2000. (XII.24.) Kormányrendelet alapján gazdálkodó szervezeteknek el kell készíteniük a számviteli politika keretében az eszközök és források értékelési szabályzatát.

AZ ÉRTÉKELÉS FOGALMA:

Az értékelés a számvitelben sajátos tartalommal bír. Az értékelés az a tevékenység, amely során a vagyontárgyak értékét számba vesszük, meghatározzuk.

AZ ÉRTÉKELÉSEL KAPCSOLATOS FOGALMAK:

Egységár: az a pénzmennyiség, melyen az egységnyi termék, vagy szolgáltatás számbavétele történik.

Beszerezési ár: az a pénzösszeg, amennyiért a piacon egy adott termék, vagy szolgáltatás megvásárolható, beszerezhető.

Előállítási ár, költség: az az összeg, amennyibe egységnyi termék előállítása, vagy szolgáltatás elvégzése kerül.

Bekerülési, (beszerzési, előállítási) érték: az az érték, amekkora összegben a vagyontárgyat bekerüléskor a nyilvántartásba vezetik. Ez lehet beszerzési, vagy előállítási áron számított érték.

Könyv szerinti érték: azaz érték, amekkora összegben a vagyontárgy a nyilvántartásban szerepel.

A SZÁMVITELI TÖRVÉNY ÉRTÉKELÉSRE VONATKOZÓ FŐBB SZABÁLYAI:

Az SZT.46. 58. 60. 62. 64-66. és 68 §-a részletezi az értékelés szabályait. Ezek keretszabályok, azaz választási lehetőséget biztosítana, melyek alkalmazása beletartozik a számviteli politikába.

AZ ÉRTÉKELÉSI SZABÁLYZAT KÉSZÍTÉSÉNEK CÉLJA:

Rögzítésre kerülnek azok a fontos és lényeges szempontok, amelyek alapján a mérlegben kimutatjuk eszközeink és forrásaink értékét.

Az SZT, ill. a Korm. rendelet az eszközök és források jelentős körére konkrétan meghatározza az értékelési szabályokat.

A belső szabályozásnak azokra az esetekre kell kitérnie, amikor választási lehetőség van, továbbá a GESZ és a részben önálló intézmények sajátos eszközei vagy forrásai indokolják.

Az SZT 46.§. (2) bekezdése értelmében:

Az előző év mérlegkészítésnél alkalmazott értékelési elvek csak akkor változtathatók meg, ha a változtatást előidéző tényezők tartósan, legalább egy éven túl jelentkeznek, és emiatt a változás állandónak, tartósnak minősül. Ez esetben a változást előidéző tényezőket és számszerűsített hatásukat a kiegészítő mellékletben részletezni kell.

AZ SZT továbbá előírja az eszközök és kötelezettségek leltározással, egyeztetéssel történő ellenőrzését és az egyedi értékelést.

A leltár tartalmazza a megnevezés és az egyedi kódszám mellett az eszközök könyv szerinti értékét, mely a beszerzési bruttó érték, valamint a már elszámolt és lekönyvelt értékcsökkenés összegét, és a kettő különbségét, vagyis a nettó értéket.

Tartalmaznia kell a mérleg fordulónapján meglévő minden eszköz, - beleértve a nulláig leírt eszközöket is, valamint a térítés nélkül kapott, illetve többletként fellelt eszközöket is.

Bekerülési érték:

A BESZERZÉSI ÁR TARTALMA:

A beszerzési árba azok a ráfordítások tartoznak, melyek az eszköz megszerzése, létesítése, üzembe helyezése érdekében, az üzembe helyezésig, raktárba helyezésig felmerültek, és az eszközzel kapcsolatba hozhatók.

Az SZT-nek megfelelően a tárgyi eszközök esetében külön kell minősíteni a felújítási és karbantartási kiadásokat. A minősítés elvégzése kötelező, mivel hatással van a tárgyi eszközök értékére, és értékcsökkenésére.

A törvény alkalmazásában:

Felújítás: az elhasználódott tárgyi eszköz eredeti állaga (kapacitása, pontossága) helyreállítását szolgáló, időszakonként visszatérő olyan tevékenység, amely mindenképpen azzal jár, hogy az adott eszköz élettartalma megnövekszik, eredeti műszaki állapota, teljesítőképessége megközelítően vagy teljesen visszaáll, az előállított termékek minősége, vagy az adott eszköz használata jelentősen javul és így a felújítás pótlólagos ráfordításából a jövőben gazdasági előnyök származnak.

Felújítás a korszerűsítés is, ha a korszerű technika alkalmazásával a tárgyi eszköz egyes részeinek az eredetitől eltérő, kicserélésével a tárgyi eszköz üzembiztonságát, teljesítőképességét, használhatóságát vagy gazdaságosságát növeli. A tárgyi eszközt akkor kell felújítani, amikor a folyamatosan, rendszeresen elvégzett karbantartás mellett a tárgyi eszköz oly mértékben elhasználódott, (szerkezeti elemei előregedtek) mely elhasználódottság a rendeltetés szerű használatot veszélyeztet.

Nem felújítás az elmaradt és felhalmozódott karbantartás egyidőben való elvégzése, függetlenül a költségek nagyságától.

Karbantartás a használatban lévő tárgyi eszköz folyamatos zavartalan, biztonságos üzemeltetését szolgáló javítási, karbantartási tevékenység, ideértve a tervszerű megelőző karbantartást, a hosszabb időszakonként, de rendszeresen

visszatérő nagyjavítást, és mindazon javítási, karbantartási tevékenységet, amelyet a rendeltetésszerű használat érdekében el kell végezni, amely a folyamatos elhasználódás rendszeres helyreállítását eredményezi.

Beszerezési árban figyelembe kell venni:

- az engedményekkel csökkentett, felárakkal növelt vételár,
- az eszközhez egyedileg hozzákapcsolódó szállítási, rakodási, alapozási, szerelési, üzembe helyezési kiadások, a beszerzéssel kapcsolatos közvetítői kiadások, bizományi díjak, a beszerzéshez kapcsolódó adók.
- az eszközök beszerzéséhez szorosan kapcsolódó fizetett illeték, a vámköltségen kívüli egyéb vámtéher, jogszabályon alapuló hatósági, igazgatási, szolgáltatási díjak, egyéb hatósági igazgatási, szolgáltatási díjak (pl. szakértői, környezetvédelmi termék díj), az előzetesen felszámított ÁFA le nem vonható része (a tárgyi adómentes tevékenységhez szükséges eszközök beszerzése után),
- az eszköz biztonságos üzemeltetéséhez szükséges tartozékok és tartalék alkatrészek értéke.
- Tárgyi adómentes tevékenységhez történő beszerzések előzetesen felszámított áfája.

Tárgyi eszközöknél értéknövelő beszerzési költségként kell elszámolni:

- a meglévő tárgyi eszközök bővítésével,
- a rendeltetés megváltoztatásával, átalakításával,
- az élettartam növelésével,
- az eredeti állapot helyreállításával (felújítás, rekonstrukció) kapcsolatos költségeket.

TÉRÍTÉS NÉLKÜLI ÁTVETT ESZKÖZ BESZERZÉSI ÁRA:

Átadás-átvétel esetén az átadó által közölt bruttó értéken kell az adott eszközt nyilvántartásba venni, s ezzel egyidejűleg az átvevőnek az eszköz átadásának időpontjáig az átadónál elszámolt értékcsökkenés összegét is nyilvántartásba kell venni.

Ajándékként, hagyatékként kapott, továbbá a többletként fellelt eszközök értéke, az állományba vétel időpontjában meglévő piaci érték.

A követelések fejében átvett eszközöket, ha jogszabály, szerződés, megállapodás eltérően nem rendelkezik, akkor a kiváltott követelések összegével azonos összegben kell értékelni.

Az előállítási költség tartalma:

Az előállítási költségbe azok az SZT 51.§.-a szerinti ráfordítások tartoznak, melyek az eszköz (termék) előállítása, üzembe helyezése során közvetlenül felmerültek, és az előállított eszközhez egyedileg hozzárendelhetők.

A saját előállítású termékek, ill. a nyújtott szolgáltatások kalkulált költségeit az Önköltség számítási szabályzat tartalmazza, melyet a részben önálló intézmények saját hatáskörben határoznak meg a szakmai követelmények megfelelése mellett.

AZ ÉRTÉKCSÖKKENÉSEK ELSZÁMOLÁSÁNAK SZABÁLYAI:

Értékcsökkenés:

Az immateriális javak és tárgyi eszközök fizikai kopásának, erkölcsi avulásának pénzben kifejezett értéke.

Amennyiben valamilyen okból eltér az értékcsökkenéstől eltér az elhasználódás mértéke, az eltérés összegét terven felül értékcsökkenésként kell elszámolni.

Ez bekövetkezhet, ha az eszköz:

- feleslegessé válik,

- leértékelődik (értékvesztés)
- megrongálódik,
- megsemmisül (káresemény).

A GESZ a Korm. rendelet által kötelezően előírt lineáris értékcsökkenési leírási módszert alkalmazza.

Az értékcsökkenést napokra kell elszámolni.

A kis értékű (100.000.-Ft egyedi értékhatár alatti) mennyiségi nyilvántartásba vont tárgyi eszközök értéke – döntésünk alapján használatba vételkor egy összegben költségként elszámolásra kerül, kivéve a nemesfém eszközöket, a képzőművészeti alkotásokat és hangszereket, valamint a szakképzési támogatás terhére vásárolt eszközöket.

A szakképzési alap terhére vásárolt eszközöket 50.000.-Ft értékhatárig kis értékű, 50.000.-Ft értékhatár felett nagy értékű tárgyi eszköznek kell minősíteni. Értékcsökkenés elszámolása negyedévenként, minden negyedév utolsó napjával történik, napra pontosan, a Korm. rendeletben meghatározott éves leírási kulcsok szerint.

Alapítás, - átszervezés ill. kísérleti fejlesztés aktivált értéke:	20%
Vagyoni értékű jogok	16%
Szellemi termékek	33%
Épületek	2%
Építmények	3%
Gépek, berendezések, felszerelések	14,5%
Számítástechnikai és ügyvitel technikai eszközök	33%
Járművek	20%

Nem lehet értékcsökkenést elszámolni:

- az értéküket megtartó eszközökre, (földterület, telek, erdő, képzőművészeti alkotások, nemesfém, régészeti lelet, polgárvédelmi eszközök)

- a nulláig leíródott eszközre,
- az üzembe nem helyezett tárgyi eszközökre, beruházásokra,
- valamint az idegen eszközökre.
- a műemlék épületekre, kivéve ha nem műemlék hasznosítás történik.

A város intézményeinek épületei közül jelenleg műemlék épület nincs.

Pénzügyi lízing elszámolásának szabályai:

A pénzügyi lízing keretében átvett eszközöket, továbbá a használatra átvett (bérbe vett) eszközökön végzett felújítások, beruházások értékét a mérlegben ki kell mutatni.

Befektetett eszközök mérlegtételek szerinti besorolási kritériumai:

Befektetett eszköznek kell tekinteni azt az eszközt, amely tartósan szolgálja a tevékenységet, valamint 100.000.-Ft-nál nagyobb a beszerzési értéke.

Befektetett eszközként tartjuk nyilván:

- immateriális javakat,
- tárgyi eszközöket,
- a befektetett pénzügyi eszközöket.

IMMATERIÁLIS JAVAK:

Azok a nem anyagi természetű eszközök, melyek általában forgalomképesek és vagyoni értéket képviselnek, vagyoni jogokat hordoznak.

Vagyoni értékű jogok: azok a jogok, melyek a feladatellátást tartósan, legalább egy éven túl szolgálják. Pl. szerzői jogdíj, licenc, használati jog.

Szellemi termékek: a hasznosított szellemi alkotások, pl. találmányok, szerzői, jogi védelemben részesülő javak, szoftvertermékek.

TÁRGYI ESZKÖZÖK:

Azok az anyagi eszközök, (földterület, telek, telkesítés, erdő, ültetvény, épület, egyéb építmény, az épülethez kapcsolódó vagyoni értékű jog, gép, berendezés, felszerelés, jármű, tenyészállat) melyek tartósan, közvetlenül vagy közvetve szolgálják a tevékenységet.

Tárgyi eszköznek minősül a beruházásra adott előleg is.

INGATLANOK:

Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok: ebben a számlacsoportban kell nyilvántartani az ingatlanok állományi értékét, értékhatártól függetlenül.

Ingatlanok közé soroljuk:

- földterület, telek, épület, egyéb építmény, ültetvény, erdő, tehát minden olyan anyagi eszköz, melyet a földdel tartós kapcsolatban létesítettek.

Földterület: minden önállóan telekkönyvezhető, telekkönyvezett földrészlet, mezőgazdasági hasznosítás célját szolgáló terület. (pl. erdő)

Telek: építési célokat szolgáló földterület

Épület: olyan szerkezetileg önálló építmény, mely a talajjal való egybeépítés során jön létre és a környező külső tértől épületszerkezetekkel részben vagy egészben elválasztott teret alkot, és ezzel az állandó vagy ideiglenes tartózkodás, a feladat végrehajtás feltételeit biztosítja.

Az épület értéke magában foglalja a szerkezet megépítésén túl a központi fűtőberendezések, személy és teherfelvonók, elektromos-, gáz-, és vízvezeték hálózat és szerelvényeik (épületgépészet) értékét is. Ha azokat utólag építik be, akkor ezzel az épület értékét növelni kell.

Építmény: ide tartoznak a betonból, vagy más (fa, alumínium, stb) anyagból készült térelemek, felújítható szerkezetek, így pl. kerítések, garázsok, hidak, utak, tárolók, víz, gáz, és egyéb közművezetékek, valamint minden épületnek nem minősülő építmény.

GÉPEK, BERENDEZÉSEK, FELSZERELÉSEK:

Ebben a számlacsoportban kell a működést szolgáló gépeket, berendezéseket, felszereléseket kimutatni:

- ügyviteli és számítástechnikai gépek:
- egyéb gépek, berendezések,
- nemesfém eszközök
- képzőművészeti alkotások
- hangszerek

JÁRMŰVEK:

Ez a számlacsoport a működést szolgáló forgalmi rendszámmal ellátott közúti járművek kimutatására szolgál.

A 100.000.-Ft egyedi beszerzési értékhatár alatti tárgyi eszközök és szellemi termékek elszámolási módjának meghatározása:

A 100.000.-Ft egyedi beszerzési értékhatár alatti tárgyi eszközök és immateriális javak beszerzési vagy előállítási költségét dologi kiadásként egy összegben számoljuk el a fent leírt kivételekkel.

Az így elszámolt tárgyi eszközökkel kapcsolatban – a tulajdon védelme érdekében – biztosítani kell a mennyiségi nyilvántartást.

A mennyiségi nyilvántartás vezetéséért a részben önálló intézmények koordinátorai felelősek. A nyilvántartásba az 5.000.-Ft értékhatár felett vásárolt eszközöket kell bevezetni.

Az általános forgalmi adó elszámolása

Az élelmezési szakfeladatra elszámolt kiadások áfa tartalma és az élelmezés bevételeinek áfa tartalma közötti halmozott különbözet, melynek elszámolása, az adóhivatal felé nyújtandó bevallás teljesítése a részben önálló intézmények feladata.

Eszközök értékelése

A befektetett eszközöket a beszerzési árukon, ill. előállítási költségükön kell értékelni, csökkentve azt az értékcsökkenési leírásokkal.

Az SZT múltbeli adatokon alapuló értékelést ír elő, ami azt jelenti, hogy a mérlegben az eszközök legmagasabb értéke a beszerzési, ill. előállítási érték. Az eszközöket beszerzési áruknál vagy előállítási értéküknél magasabb értékben nem szabad a mérlegben szerepeltetni.

Ennek az értékelési elvnek ellent mond az a SZT-i előírás, hogy a tárgyi eszközök felújítása esetén a felújítás költségét az adott eszköz értékét növelő tételként kell elszámolni.

Az eszközök állományának értékelése a XII. 31-i fordulónapi mérleget alátámasztó leltár alapján történik.

IMMATERIÁLIS JAVAK ÉRTÉKELÉSE

Beszerzési áron vagy előállítási önköltségen kell értékelni, attól függően, hogy a bekerülés vásárláson vagy saját előállításon alapul.

A mérlegben az immateriális javakat nettó értéken kell kimutatni.

Az értékcsökkenés elszámolását a számítógépes nyilvántartásban, ill. egyedi nyilvántartásban dokumentálni kell.

VAGYONI ÉRTÉKŰ JOG ÉRTÉKELÉSE:

A vagyoni értékű jogokat a megszerzéséért fizetett összeg alapján (beszerzési áron) kell szerepeltetni.

SZELLEMI TERMÉKEK ÉRTÉKELÉSE:

Beszerzési ár: az érte fizetett a Számviteli törvényben meghatározott értékhatárhoz kötött (jelenleg 100.000.-Ft feletti) ellenérték.

Előállítási költség: az állományba vett saját előállítású, létrehozott, forgalomképes termék közvetlen önköltsége.

TÁRGYI ESZKÖZÖK ÉRTÉKELÉSE

A mérlegben a tárgyi eszközöket is nettó értéken kell szerepeltetni, azaz a beszerzési, ill. előállítási költséget csökkenteni kell az értékcsökkenés összegével.

Az értékelésükre érvényes általános szabályok nem vonatkoznak a tárgyi eszközök mindegyikére. Kivételt képeznek a beruházások annyiban jelentenek eltérést, hogy azokat még nem vették használatba, tehát még értékcsökkenést sem kell elszámolni utánuk.

Terven felüli értékcsökkenés elszámolása indokolt esetben lehetséges (pl. elemi kár esetén, stb).

A Szt. értelmében a nagyjavítás, a felújítás az adott tárgyi eszközök értékét növelő költségnek minősül.

A zavartalan üzemeltetést szolgáló karbantartás költségei továbbra is felmerüléskor, működési kiadásként számolandó el.

A tárgyi eszközöket beszerzési, előállítási költségüknél magasabb értéken leltárba beállítani nem szabad.

Tárgyi eszközök:

- ingatlanok,
- gépek, berendezések, járművek
- beruházások, beruházásra adott előlegek.

A beruházások között kell kimutatni a beszerzett vagy előállított tárgyi eszközöket, ha azok üzembe helyezése, használatba vétele még nem történt meg.

KÖVETELÉSEK ÉRTÉKELÉSE

A követeléseket – függetlenül attól, hogy a forgó eszközök, ill. a befektetett pénzügyi eszközök között szerepel – az elfogadott, elismert összegben kell a tőkeváltozással szemben kell a mérlegben szerepeltetni.

ADÓSOK ÉRTÉKELÉSE

A tárgyévre előírt, de december 31.ig nem rendezett ellátotti térítési díj, ill. tandíj hátralékok, analitikus nyilvántartással egyedenként egyeztetett és tételesen ellenőrzött, áfát is tartalmazó forint összegét kell a mérlegben szerepeltetni.

VEVŐI KÖVETELÉSEK ÉRTÉKELÉSE

A vevők tartozásai közé a költségvetési évben teljesített értékesítések, nyújtott szolgáltatások vevő által elismert, számlázott, áfát is tartalmazó forintösszegét kell a mérlegben kimutatni mindaddig, amíg azt ki nem egyenlítették, vagy behajthatatlanná válás esetén nem kerül leírásra. (A vevő által elismertté válik a követelés, ha az egyeztető levélre a megadott határidőn belül válasz nem érkezik, vagy elfogadó válasz érkezik.)

EGYÉB KÖVETELÉSEK ÉRTÉKELÉSE

A követeléseket – függetlenül attól, hogy a forgóeszközök, ill. a befektetett pénzügyi eszközök között szerepel – az elfogadott, elismert összegben kell a tőkeváltozással szemben nyilvántartásba venni, és a mérlegben kimutatni. Nem szerepelhet a mérlegben behajthatatlannak minősített, peresített követelés értéke.

EGYÉB AKTÍV FÜGGŐ, ÁTFUTÓ, KIEGYENLÍTŐ KIADÁSOK

Egyéb aktív kiadásként kell szerepeltetni a mérlegben azokat a kiadásokat, melyek nem kapcsolódnak a tárgyévi költségvetéshez. Értékelésük könyv szerinti értéken történik.

FORRÁSOK ÉRTÉKELÉSE

A forrásokat könyv szerinti értéken kell kimutatni és szerepeltetni a nyilvántartásokban és a mérlegben.

A mérlegben a saját tőkét, a tartalékokat, a kötelezettségeket és a passzív függő, átfutó, kiegyenlítő bevételeket kell szerepeltetni.

Egyes források értékelése

SAJÁT TŐKE ÉRTÉKELÉSE

Az Szt. 35§. (2) bekezdése szerint „a saját tőke a jegyzett – de még be nem fizetett tőkével csökkentett – tőkéből, tőketartalékból, eredménytartalékból, az értékelési tartalékból, és a tárgyévi mérleg szerinti eredményből tevődik össze”.

A induló tőkeként kell a mérlegben kimutatni az 1993. január 01-én meglévő tartós források állományát. Mivel a Gazdasági Ellátó Szervezet és a hozzákapcsolt részben önálló intézmények 2008 január 01-től egy egységes önállóan gazdálkodó költségvetési szervet alkotnak, a induló tőke a mérlegben nem szerepel.

Tőkeváltozásként kell kimutatni az alapítás után képződött forrásokat.

KÖTELEZETTSÉGEK ÉRTÉKELÉSE

Kötelezettséggént kell kimutatni a mérlegben a hosszú és rövid lejáratú kötelezettségeket, valamint a passzív függő, átfutó, kiegyenlítő bevételeket.

Kötelezettségek azok a szállítói és egyéb szerződésekből eredő, pénzforgalmilag teljesítendő, elismert fizetések, melyek a szállító, vállalkozó, szolgáltató, kölcsönző által már teljesített, az intézmények által elfogadott, elismert szállításhoz, szolgáltatáshoz kapcsolódnak.

HOSSZÚ ÉS RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉG.

Az önkormányzati irányítás alá tartozó költségvetési intézmény hitelfelvételt nem végezhet, ezért ilyen jellegű tétel a mérlegben nem szerepelhet.

EGYÉB PASSZÍV PÉNZÜGYI ELSZÁMOLÁSOK

Egyéb passzív pénzügyi elszámolásként kell a mérlegben kimutatni azokat a ténylegesen befolyt bevételeket, melyeknek rendeltetése tisztázatlan, vagy olyan feladat ellátásával kapcsolatos, melynek bevételi előirányzata nem szerepel a költségvetésben, az adott évben nem számolhatók el véglegesen bevételként a költségvetési előirányzatok javára. Értékelésük könyv szerinti értéken történik.

Záró rendelkezések

Az eszközök és források értékelésének szabályzata 2008 január 01.től lép érvénybe. Alkalmazása a részben önálló intézményekre nézve kötelező.

Püspökladány, 2007. december 13.

.....
igazgató